

PREGÓ FESTA MAJOR 2008

Il·lustríssim alcalde d'Aiguafreda, distingides autoritats, a tots els presents, bona nit.

Va ser per mi tota una sorpresa quan la regidora de cultura i festes, la Sra. Isabel em va proposar, en nom de l'Ajuntament, fer el pregó de la Festa Major d'enguany. Degut a la sorpresa que em va provocar, la primera reacció va ser de dir que no, ja que creia que al poble hi havia persones amb més coneixements i qualificades que jo a l'hora de poder fer un bon pregó i parlar de temes interessants per tothom. Per acabar-me de convèncer, doncs no ho estava gens, el Sr. Alcalde em va dir:

“Tu que as nascut aquí i sempre d'una manera o d'una altra has col·laborat amb entitats, de ben segur que tindràs vivències i anècdotes per explicar”.

Així doncs, rectificat el no del primer moment, i acceptat el compromís, va ser qüestió de començar a fer memòria i fer un repàs de tots els anys viscuts en aquest bonic indret per tal de poder-les resumir i explicar en aquestes breus paraules que, amb modèstia, goso dirigir-vos.

Faig aquest pregó amb l'alegria de compartir amb tots vosaltres l'inici d'una de les festes més importants i tradicionals del nostre poble, la Festa Major d'hivern. El faig també amb la il·lusió d'explicar quelcom del meu pas per les entitats amb les quals he col·laborat i participat.

Fill de la Cristina de “Can Marc” i d'en Mariano “el confiter”, vaig néixer al número onze del carrer de La Móra, igual que la meva germana la Mª Àngels. Vaig venir a aquest món assistit com quasi tothom en aquell temps, per la llevadora del poble, la Sra. Pepeta Bona. Quan tenia uns dos anys, la família es traslladà a viure a “Can Marc”, la casa on vivien els avis materns, situada al cap damunt del poble, al peu de la Carretera de Ribes. Actualment, on hi havia la casa, ara hi ha l'entrada del Restaurant “Els Traginers”. És d'allà d'on tinc els primers records d'infantesa.

En aquells temps (entre els anys 1944 i 1945), en aquell indret, la carretera era molt estreta però amb molt poc transit, de manera que si el temps ho permetia, la mainada la convertien en el lloc d'esbarjo. En el bell i mig de la carretera, i en les seves escasses cunetes, hi jugàvem a mançana; a bòlit, amb un tros de tronc i una pala picador de rentar la roba; a patacons amb bitllets de tren (quan aquests eren de segona tenien més valor); a bales; etc., segons el joc de cada època.

La situació de “Can Marc” et feia sentir una mica privilegiat, ja que per un costat hi passava la carretera, i per l'altra, no massa lluny, la línia de ferrocarril. Això et permetia veure i estar al dia de tot el que aconfeixia i passava a ambdós llocs. Pel què fa a la carretera, recordo molt bé el pas dels carros que, procedents del Maresme i del Vallès, pujaven els divendres per anar al mercat de Vic. Els carros eren estirats per dos o tres cavalls o mules, i conduïts per un carreter mig endormiscat, fet que aprofitàvem la canalla per penjar-nos al darrera del carro durant un breu recorregut fins que el carreter deia:

Casum la canalla si baixo...

També recordo el pas dels ramats d'ovelles quan, arribada la tardor, baixaven de la muntanya cap al Vallès, i a la primavera, tot just acabat l'hivern, anaven cap a les pastures del Ripollès. De tant en tant, vèiem passar algun carruatge de gitanos que ocasionalment feia nit o estada a l'entrada del poble, al peu d'una antiga pedrera. Alguna altra vegada passaven depressa ja que la guàrdia civil, amb bicicleta, els anava al darrera.

Els vespres d'estiu, com que de televisió no n'hi havia, i d'aparells de radio amb prou feines, els veïns sortien a prendre la fresca, i tot traient cadires al peu de la carretera, es feien tertúlies mentre els més menuts sèiem a terra, a la mateixa carretera, escoltant amb interès tot allò que explicava la gent gran.

Pel què fa al tren, tinc molt present el pas del correu estirat per una locomotora de vapor del model “Santa Fe”, que en aquest indret esbufegava molt degut a la pendent de la via. En aquell temps, solien passar bastants trens de mercaderies (carbó, pedra, grava, gra...). En una ocasió, un d'aquest trens, a l'alçada del Ponsic, va topar amb uns vagons incontrolats procedents de Balenyà. Aquest fet va representar un gran enrenou per tota la població.

Amb l'arribada del bon temps començava el trànsit de gent que, pel caminet del costat de casa, anava a buscar aigua a la font d'en Pinós: estiuejants, minyones, aprenents de la fundició, i d'altres empreses del poble, etc.. Era un indret mol bonic (ara totalment descuidat), en el que la gent d'aquells voltants hi anaven a buscar aigua, a rentar la roba en el seu safareig, a berenar, pescar o jugar. La font i el seu entorn, eren com una part més de cada casa.

De les famílies que vivien al que aleshores era el capdemunt del poble, la majoria dels homes també treballaven a la fundició Can Serra, mentre que les dones ho feien a les

fàbriques de teixits. En aquell temps, i durant molts anys, la sirena de la fundició marcava l'horari i el ritme del poble. Recordo que, havent dinat, i quan faltava poc per que toqués la sirena, baixaven corrents de Ventaiola els germans Moragues i els germans Fernández de la Casilla. Els germans Pinós i els germans Font de can Canela, juntament amb el meu pare, sortien tots ells cap a la fundició.

Encara ara em sembla veure per aquell capdemunt de carretera, els peixaters Rafel i més tard en Pedro, amb el seus carros d'una sola roda i dos braços, pregonant i venent la seva mercaderia, que no era més que dues o tres caixes de peix. Recordo el pas tranquil dels carros traginant com el de Can Xaus, el del Hostal de la polla, el de Can Teixidor, o el pas de la tartana de Can Valeri portant estiuejants cap a la Llobeta des de l'estació. Tots ells eren tirats per cavalls, que tot i que malgrat potser embrutaven més amb els seu fems que la gent recollia per l'horta, contaminaven menys que el autos d'ara.

De la meva anada a la escola, en tinc bons records, entre ells els dels companys, dels jocs, i de la feina que tenia el mestre Sr. Sancho, i més tard en Don Matilla, per mantenir l'ordre i intentar ensenyar-nos la lliçó a aquell grup de 34 a 36 nois de totes les edats, i on els grans havien de tenir cura dels més petits. El col·legi, per descomptat, era unisex, ben separat de les noies. Vaig acabar l'ensenyança primària a la escola mixta de Sant Martí, situada en un pis però sense pati per poder jugar.

Pel què fa referència a festes i tradicions, em vénen a la memòria la processó de Corpus, a la que tots els veïns del capdemunt del poble, amb el Sr. Gesa al capdavant, amb branques de pi, boixos i ginesta, feien una capella i guarnien les façanes de les cases d'aquell indret; o les fogueres que preparàvem tota la mainada per Sant Joan i Sant Isidre, tot anant a buscar trastos i llenya d'allà on fos. Les festes dels sants Patrons dels diferents gremis com ara Sant Eloi o Sant Antoni i el Pare Claret, solien ser ben lluïdes, fent cercaviles amb orquestres, missa solemne i ball a la tarda. La visita de la Verge de Fátima va portar molt de brogit al poble, ja que tot ell, carrer per carrer, va ser engalanat d'allò més bé. Recordo com tothom es reunia en uns llocs concrets a on es prepararen grans quantitats de guirnaltes de boixos, roses i coloms de paper que posteriorment serviren per engalanar carrers i places.

En aquella època, la Festa Major d'estiu era molt celebrada amb el seu embalat, les atraccions, el partit de futbol i alguna cursa de bicicletes. Però la Festa Major d'hivern era

la més casolana i entranyable, amb la celebració de missa solemne, concerts, futbol, sardanes, i ball. El concert es feia en algun cafè del poble, mentre que el ball es feia al local de sobre el bar Novelles, i més tard al garatge de Can Sans.

A la dècada dels quaranta, temps de post guerra, de cartilles de racionament i de maquis, recordo com si fos ara un petit destacament de soldats instal·lats a l'Hostal de la Polla, amb els seus carros, cavalls i amb una espècie de cuina amb rodes on cuinaven els seus queviures. Recordo haver-me acostat a aquest lloc més d'una vegada. Un any, aquests soldats, juntament amb gent del poble, van organitzar, amb cavalls i carros, la cavalcada dels Reis de l'Orient, la primera de la que jo tinc record.

Complerts els 14 anys i tres dies, de la mateixa manera que la majoria de nois amb aquella edat, vaig començar a treballar d'aprenent a Can Serra, "La Fundició". Amb l'enyorança de l'escola, i amb ganes d'aprendre quelcom més, al cap de dos anys vaig començar a estudiar de nou, primer per correspondència, i més tard, a les nits i durant uns quants anys, a les escoles Industrials de Vic, Granollers i Barcelona. A l'escola Industrial de Vic hi anàvem una colla de nois del poble amb un cotxe gairebé de museu: un Fiat Valilla al que anomenàvem Jimmy, que s'engegava amb una maneta, i que no tenia ni tan sols calefacció. Sovint, molts trossos del trajecte els fèiem empenyent.

La meva orientació professional i el perfil de les empreses on ha transcorregut la meva vida laboral, han fet possible que es complís una il·lusió i un desig que ja tenia de ben petit: viatjar i conèixer nous indrets, diferents països, així com la seva gent i les seves cultures. Durant 50 anys la meva feina m'ha portat a viatjar molt sovint per tota la península i per més de 25 països arreu del món.

És el fet de viatjar i estar lluny de casa que, i sobretot quan tornes, que et fa adonar i apreciar lo bé que estem en aquest poble, així com de la sort que tenim d'haver nascut i de poder viure en aquest indret, envoltats d'un entorn tan bonic com és la Vall del Congost, al peu del Montseny i dels Cingles de Bertí. També t'adones de la sort de viure en un poble petit i de muntanya, on encara es pot respirar aire fresc i caminar pels seus carrers tot saludant a cada moment els seus veïns, amics i coneguts.

És aquest context d'estima i admiració per aquest nostre poble el que me ha portat i m'ha engrescat a col·laborar amb les entitats i associacions que han portat o porten a terme

activitats de caire cultural, tradicional, esportiu i de lleure. Des de ben jove, a l'edat de 17-18 anys, vaig començar aquesta diguem-ne activitat, de la que en voldria recordar breument alguns trets.

Allà als voltants de l'any 1960, vaig col·laborar amb un grup de jovent en el projecte i realització del que seria el Camp d'Esports. Recordo com artesanalment es va fer una primera maqueta del que serien les instal·lacions, i de com es va construir, en primer lloc la pista poliesportiva, i després les pistes de tennis. Els dissabtes i algun diumenge anàvem a explicar les pistes, a posar baranes o filat. Finalment, a l'any 1968 es van poder inaugurar les piscines, representant un gran esdeveniment pel poble. Durant molt temps en vàrem tenir cura, i hi vàrem portar a terme activitats esportives, culturals i de lleure que en fomentaven el seu ús.

L'any 1973 es fundà l'APA de l'escola la Muntanya a la qual vaig participar juntament amb un bon grup de pares i mares amb ganes d'ajudar a l'escola amb tot allò que estigués al nostre abast, per tal de millorar-la tant pel què feia a equipaments, com a activitats extra escolars. De les diferents etapes en les que he participat en aquesta associació, voldria recordar la darrera d'elles en la que, entre altres coses, es va poder equipar l'escola amb la primera aula informàtica, amb mobiliari de parcs infantils el pati de parvulari, així com la recuperació de les colònies escolars i l'inici del que serien els menjadors escolars. En aquells moments va representar tot un repte fet realitat a poc a poc amb l'esforç i la col·laboració de tots.

A l'any 1977 des de l'Ajuntament es creà el "Patronat Cultural Esportiu i Recreatiu d'Aiguafreda" amb la intenció de coordinar les activitats culturals, esportives i de lleure del poble, crear-ne de noves, o organitzar aquelles de les que ni havia mancaça. Durant el temps en que va ser actiu el patronat, del que en tot moment vaig formar part, van ser alcaldes del poble el senyor Jaume Soldevila en primer lloc, i després el ja traspassat Sr. Ramon Fondevila. De les activitats portades a terme es podrien destacar l'organització i portada a terme de la festa de reis, concerts, festes d'esbarjo, i de l'edició regular d'un butlletí informatiu de les activitats previstes al poble.

Del meu pas per la junta del "Centre Recreatiu Familiar d'Aiguafreda i l'Abella" l'any 1979, tinc ben present la il·lusió i l'esforç de pares i mares per omplir d'activitats les hores de lleure dels seus fills i de la mainada de tot el poble. Algunes d'aquestes activitats eren les

sessions setmanals de cinema; l'organització i realització dels pastorets, obres de teatre, espectacles i actuacions de grups d'animació; o bé la creació d'una banda de música que va tenir forces actuacions en festes del poble i a les cavalcades dels reis. Durant uns quants anys, aquesta associació va fer possible que nens i nenes disposessin d'un lloc on anar els dies de festa i s'interessin per noves activitats com ara el teatre i la música.

Durant un període de temps de gairebé vint anys, un grup de persones vàrem estar confeccionant i editant periòdicament la revista "Aiguafreda Avui", un full d'informació de l'Alt Congost que va arribar a publicar 112 números. Durant la seva edició va publicar centenars de notícies de la nostra Vall, il·lustrades amb fotografies antigues i actuals en el moment de l'edició, entrevistes, comentaris, i propostes sobre l'actualitat local. Certament va ser una experiència enriquidora.

L'any 1975, un grup de persones de la nostra Vall de totes les edats, varen voler encendre de nou la flama de la sardana als nostres pobles tot cercant socis i convocant una assemblea per constituir el que seria l'associació "Amics de la Sardana La Vall del Congost". Va ser a partir d'aquella assemblea, a la que vaig assistir per casualitat ara fa 33 anys, que vaig passar a formar part de la junta, de la mateixa manera que la resta de membres amb els que compartim els mateixos anys de compromís. Podria estar molta estona explicant anècdotes i vivències, ja que 33 anys donen per molt. Han sigut centenars d'audicions i ballades de sardanes; aplecs i trobades comarcals; dinars i arrossades, algunes vegades per més de 2500 persones; concerts; actuacions de ballets, etc. Per tal de promocionar la dansa, les sardanes i les caramelles, any rere any des de l'associació s'han portat a terme cursets d'aprenentatge i d'assaig, alguns d'ells amb l'assistència de fins a 50 joves. És una entitat feta a base de constància, gairebé tossuderia, amb molta estima envers la Sardana, la tradició, i la cultura del nostre poble.

En representació dels "Amics de la Sardana", des de fa uns vuit anys formo part de l'actual "Comissió de Festes d'Aiguafreda", entitat de caire municipal presidida per la regidoria de cultura i festes. Aquesta entitat, a la que hi poden ser representades totes les entitats locals (unes vint-i-vuit), actualment tan sols hi som presents cinc d'elles. Des dels seus inicis, aquesta entitat té per objectiu coordinar els actes i actuacions programades per les diferents associacions del nostre poble; assessorar i ajudar als quintos/quintes en la organització de la Festa Major d'hivern; la organització de la festa de reis, així com altres festes de lleure com ara són el carnestoltes, el concurs de pintura ràpida, la fira del

tastet o actuacions al carrer durant l'estiu (el cinema a la fresca, la cantada d'havaneres, etc.). És una entitat a la que, si hom vol, s'hi pot fer molta feina, doncs en ella hi ha cabuda per a tots aquells que hi vulguin col·laborar i aportar noves idees.

Ha sigut per mi un plaer i un enriquiment el fet d'haver col·laborat i compartit al llarg d'aquests anys amb les nombroses persones que han format part de les diferents associacions, tots ells amb diferents caràcters, tendències o maneres de pensar, però amb un denominador comú, fer coses pels nostres pobles i la nostra vall. La participació i la col·laboració amb totes i cadascuna de les entitats i associacions esmentades, ha estat i és possible gràcies al recolzament i a la molta paciència de la meva família, esposa i fills al llarg de tots aquests anys.

Abans d'acabar, i un cop fet aquest breu repàs de les entitats a les que he participat, voldria remarcar el fet que, darrera de cada entitat o associació, sempre hi ha una junta de persones que esmercen temps, esforç i molta il·lusió per portar a terme els projectes de la seva entitat, confiant en el recolzament dels seus associats i en el de les entitats públiques i privades que els donen suport. Al mateix temps, des d'aquí voldria animar a tothom, i molt especialment a la gent jove, a participar i col·laborar d'alguna manera amb alguna associació, siguin del tipus que siguin, segons les aficions i el tarannà de cadascú. De ben segur que serà per ell i per tots els que en formen part una experiència positiva i enriquidora. Si volem que en el nostres pobles i a la nostra vall hi hagi entitats culturals, esportives, i socials per poder aconseguir entre tots un més bon nivell de benestar, convivència i promoció per nosaltres mateixos i pels nostres fills, cal que ens impliquem i participem amb aquestes. Tan sols així totes elles podran tenir vida i continuïtat, al mateix temps que tots plegats podrem gaudir de festes com la que avui, en aquest moment encetem: la Festa Major de Hivern

Moltes gràcies a tots per la vostra atenció i Bona Festa Major, a tothom.

Joan Parareda